

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/189874,Akcja-Zapal-znicz-pamieci-dla-westerplaczyka-Krakow-Malopolska-Swietokrzyskie.html>
11.05.2024, 10:28

Akcja „Zapal znicz pamięci dla westerplaczyka” - Kraków, Małopolska, Świętokrzyskie

1 września 2023 r. Oddział IPN w Krakowie uczcił pamięć obrońców Westerplatte, biorąc udział w ogólnopolskiej akcji zapalania zniczy na grobach bohaterskich żołnierzy.

W Małopolsce znajduje się pięć takich mogił, w tym dwie w Krakowie. Po uroczystościach przy pomniku Żołnierzy Września i Armii „Kraków” na cmentarzu Rakowickim dyrektor krakowskiego IPN dr hab. Filip Musiał, wojewoda małopolski Łukasz Kmita i sekretarz miasta Krakowa Antoni Fryczek zapalili znicze na grobach Franciszka Dąbrowskiego i Mieczysława Ślabego.

Znicze na grobie Franciszka Wolasa w Oświęcimiu zapalił dr Michał Wenklar, zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie oraz w imieniu prezydenta Oświęcimia, wiceprezydent Krzysztof Kania. Dr Wenklar, reprezentacja Campusu Bemke oraz młodzież szkolna, zapalili znicze na miejscu pochówku ks. Leona Bemkego w Kleczy Dolnej.

W drodze na uroczystości rocznicowe w Tarnowie dr Musiał odwiedził grób Michała Łaty, westerplaczyka pochowanego w Otfinowie (gmina Żabno). Na miejscu towarzyszył mu zastępca burmistrza Żabna Piotr Broda. Obaj zapalili także znicze na mogile sześciu żołnierzy WP poległych we wrześniu 1939 r. na terenie gminy Otfinów.

Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Krakowie Michał Masłowski odwiedził groby umiejscowione na cmentarzach w województwie świętokrzyskim.

Westerplaczycy pochowani w woj. małopolskim

KS. LEON BEMKE (1897-1984)

► **Klecza Dolna**, cmentarz przyklasztorny przy Collegium Marianum

Urodził się w 1897 r. w rodzinie kaszubskiej w Tupadłach. Ukończył Gimnazjum Księży Pallotynów na Kopcu. W 1925 r. uzyskał święcenia kapłańskie. W 1934 r. został wysłany do Wolnego Miasta Gdańska w celu objęcia opieki duszpasterskiej nad polską ludnością. Od września 1936 r. był kapelanem załogi Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. 1 września 1939 r. nie zdołał dotrzeć na Westerplatte, gdyż został aresztowany przez niemieckich policjantów. Dzięki zabiegom dyplomatycznym został zwolniony. Udało mu się przedostać na Litwę, a stamtąd do Szwecji. Przedostał się do Francji, gdzie był kapelanem 2. Warszawskiego Pułku Artylerii Lekkiej 2. Dywizji Strzelców Pieszych. Po wojnie przebywał we Francji i USA. Do kraju wrócił na stałe w 1976 r. Zmarł w 1984 r.

Grób ks. Leona Bemkego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Grób ks. Leona Bemkego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Grób ks. Leona Bemkego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Grób ks. Leona Bemkego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Grób ks. Leona Bemkego. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

FRANCISZEK DĄBROWSKI (1904-1962)

► **Kraków, cmentarz Rakowicki, ul. Prandoty, kwatery LXVII, rząd pld. 1, miejsce 4**

Urodził się w 1904 r. w Budapeszcie. Służył w Wojsku Polskim od 1918 r. Ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Warszawie i rozpoczął służbę w 3. Pułku Strzelców Podhalańskich w Bielsku. Od 1937 r. służył w Wolnym Mieście Gdańsku jako zastępca komendanta Oddziału Wartowniczego Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Był jednym z kierujących walkami obronnymi Westerplatte we wrześniu 1939 r. Wojnę spędził w obozach jenieckich. Po 1945 r. służył w marynarce wojennej. Współtworzył organizację kombatancką - Związek Obrońców Westerplatte. W związku ze służbą wojskową wstąpił do PPR. W 1950 r. został usunięty z partii i zwolniony ze służby. Zmarł w 1962 r. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Znicze pamięci na grobie Franciszka Dąbrowskiego na cmentarzu Rakowickim.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Znicze pamięci na grobie Franciszka Dąbrowskiego na cmentarzu Rakowickim.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

MICHAŁ ŁATA (1915-1995)

► Otfinów (gm. Żabno), cmentarz parafialny

Urodził się w 1915 r. w Siedliszowicach. W latach 1938-1939 został powołany do wojska. Służył w II Batalionie Morskim w Gdyni, a od czerwca 1939 r. w Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. W czasie obrony półwyspu został ranny. Następnie przebywał w stalagu, skąd został wysłany na roboty przymusowe. Po wojnie zamieszkał w Bielawie na Dolnym Śląsku. Tam pracował fizycznie aż do przejścia na emeryturę w 1975 r. Zmarł dwadzieścia lat później. Został pochowany w rodzinnych stronach, na cmentarzu parafialnym w Otfinowie.

Cmentarz w Otfinowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Cmentarz w Otfinowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Cmentarz w Otfinowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Cmentarz w Otfinowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Cmentarz w Otfinowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

MIECZYŚLAW SŁABY (1905-1948)

► Kraków, cmentarz wojskowy przy ul. Prandoty, kwatera 6 WOJ, rząd 6, miejsce 4, pas podoficerski

Urodził się w 1905 r. w Przemyślu. W 1933 r. ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Dwa lata później został powołany, jako lekarz, do wojska. Służył m.in. w 38. Pułku Piechoty Strzelców Lwowskich.

Od sierpnia 1939 r. był lekarzem w Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Opiekował się rannymi w czasie obrony półwyspu. Następnie został, mimo posiadania stopnia oficerskiego, umieszczony w stalagu. Po zakończeniu wojny jako lekarz został przydzielony do ambulatorium VIII Oddziału Wojsk Ochrony Pogranicza w Przemyślu. W listopadzie 1947 r. aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa. W wyniku brutalnego śledztwa zmarł w więzieniu na Montelupich w Krakowie 15 marca 1948 r. Pochowany potajemnie na cmentarzu wojskowym przy ul. Prandoty w Krakowie.

Znicze pamięci na grobie Mieczysława Ślabego na cmentarzu Rakowickim. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Znicze pamięci na grobie Mieczysława Ślabego na cmentarzu Rakowickim. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

FRANCISZEK WOLAS (1916-1989)

► **Oświęcim, cmentarz komunalny, ul. Wiklinowa 5, sektor F, rząd B, nr grobu 7_8**

Urodził się w 1916 r. w Gierałtowicach koło Wadowic. W latach 1938-1939 odbywał służbę wojskową m.in. na Westerplatte. Brał udział w obronie półwyspu. Po kapitulacji został osadzony w obozie dla jeńców wojennych, a stamtąd wysłany w 1940 r. na roboty przymusowe do Ławy w Prusach Wschodnich. Od 1946 r. pracował jako ślusarz w Zakładach Chemicznych w Oświęcimiu. Od 1976 r. był na emeryturze. Zmarł w 1989 r.

Znicze na grobach westerplaczczyków - Oświęcim. Fot. Żaneta Wierzgacz

Znicze na grobach westerplaczczyków - Oświęcim. Fot. Żaneta Wierzgacz

Znicze na grobach westerplaczczyków - Oświęcim. Fot. Żaneta Wierzgacz

Świętokrzyskie

BRONISŁAW DROBEK (1915-1998)

► **Brzostków 28-136 (gm. Nowy Korczyn), cmentarz parafialny (Parafii pw. NMP Królowej Polski)**

Ur. 3.04.1915 w Błotnowoli (gm. Nowy Korczyn), zm. 11.12.1998. Syn Macieja i Tekli z domu Podsiadło. Ukończył cztery oddziały szkoły powszechnej. Przed powołaniem do wojska pracował u rodziców na roli. W latach 1938-1939 odbywał czynną służbę wojskową w 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach, skąd na Westerplatte został skierowany w marcu 1939 r. w stopniu starszego legionisty ze specjalizacją karabinowego, 1 lipca 1939 r. awansowany do stopnia kaprała. W czasie obrony był celowniczym ckm w wartowni nr 3. Do 1940 r. przebywał w niewoli w Stalagu I A. Później przewieziony w głąb Niemiec pracował w gospodarstwach niemieckich w Nadrenii, niedaleko Krefeldu. Po wyzwoleniu przez armię amerykańską w 1946 r. powrócił w rodzinne strony. Ożenił się w 1948 r. Prowadził gospodarstwo rolne przejęte po ojcu. Po przepisaniu ziemi w 1975 r. na dzieci, otrzymał rentę rolniczą. Był członkiem Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Rentę inwalidy wojennego uzyskał w 1991 r. Zmarł 11 grudnia 1998 r. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari (1989).

Znicz na grobie
Bronisława Drobka

Znicz na grobie
Bronisława Drobka

Znicz na grobie
Bronisława Drobka

STEFAN GAJDA (1915-1991)

► **Kazimierza Wielka 28-500, cmentarz parafialny, kwatera 11, aleja 4, grób 5**

Ur. 1.05.1915 w Podolanach, zm. 24.02.1991. Syn Józefa i Marianny. Ukończył 5 oddziałów szkoły powszechnej. Przed powołaniem do wojska pracował w gospodarstwie rodziców. W latach 1938-1939 czynną służbę wojskową odbywał

w 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach, skąd 31 marca 1939 r. przybył na Westerplatte jako celowniczy. W czasie obrony był celowniczym ckm. Był kontuzjowany. Z niewoli jenieckiej zwolniony z powodu złego stanu zdrowia w 1940 r. Powrócił do rodzinnej wsi i pomagał bratu w prowadzeniu przejętej po rodzicach gospodarki. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari (1989).

Znicze na grobie
Stefana Gajdy

Znicze na grobie
Stefana Gajdy

FRANCISZEK ŁOJEK (1915-1997)

► Zborówek 28-133 (pow. buski, gm. Pacanów), sektor E, grób 354

Ur. 24.07.1915 w Komorowie (pow. buski), zm. 5.09.1997. Syn rolników Kazimierza i Katarzyny z domu Zasucha. Cztery oddziały szkoły powszechnej ukończył w Komorowie. Przed wojniem pracował na roli i był strażakiem w Straży Pożarnej w Grabowicy. Czynną służbę wojskową odbywał w 4. Pułku Piechoty w Kielcach, skąd na Westerplatte przybył 5 kwietnia 1939 r. w stopniu legionisty ze specjalizacją celowniczego moździerzy. W czasie obrony walczył w składzie obsady wartowni nr 3 i na placówce "Tor kolejowy". Ranny. Z Westerplatte zabrany do niewoli niemieckiej i osadzony w Stalagu I A. Po zakończeniu wojny był w obozie emigracyjnym i stamtąd przedostał się do Kanady. Pracował początkowo na plantacji, potem otrzymał stałą pracę w fabryce. W 1951 r. wziął ślub. Na emeryturę przeszedł w 1980 r. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari (1989).

Znicze na grobie
Franciszka Łojka

Znicze na grobie
Franciszka Łojka

Znicze na grobie
Franciszka Łojka

JÓZEF MICHALIK (1915-1987)

► **Kazimierza Mała 28-500, cmentarz parafialny, sektor F, grób 1615**

Ur. 18.03.1915 w Czyżowicach (gm. Bejsce), zm. 16.03.1987. Syn Błażeja i Rozalii z Walczaków. Ukończył cztery oddziały szkoły powszechnej w Bejskach. W latach 1938-1939 odbywał służbę wojskową w 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach, skąd na Westerplatte przybył 31 marca 1939 r. w stopniu legionisty jako celowniczy karabinu maszynowego. W czasie obrony walczył na placówkach „Prom” i „Tor kolejowy”. Był kontuzjowany. Po kapitulacji wzięty do niewoli do Stalagu I A. W grudniu 1940 r. z powodu utraty zdrowia zwolniony do domu. Pomagając bratu w gospodarce działał równocześnie w oddziałach partyzanckich na terenie powiatu pińczowskiego. Po wojnie w 1946 r. ożenił się w Zbeltowicach. W 1985 r. otrzymał rentę inwalidy wojennego. Miał czworo dzieci, z których troje zmarło. Pośmiertnie odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari (1990).

Znicze na grobie Józefa
Michalika

Znicze na grobie Józefa
Michalika

JAN STRADOMSKI (1909-1970)

► **Kazimierza Wielka 28-500, cmentarz parafialno-komunalny, sektor B4, rząd B, grób 9**

Ur. 24.10.1909 w Nakle (pow. włoszczowski), zm. 27.01.1970. Syn Ludwika i Stanisławy z Walczaków. Ukończył cztery klasy gimnazjum. Służył w wojsku w 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach od 1931 r. Na Westerplatte przybył 17 marca 1939 r. w stopniu kaprała. W czasie obrony na stanowisku zastępcy dowódcy placówki „Przystań”. Do 5 maja 1944 r. jako jeńiec wojenny (numer 1509) przebywał w Stalagu I A (Stablack) i Stalagu I B. Po wojnie w 1947 r. przyjechał do Kazimierzy Wielkiej i rozpoczął pracę w Cukrowni „Łubna”. 18 czerwca 1966 r. zawarł związek małżeński z Zofią Malarą. Pośmiertnie odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari (1990).

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

Znicze na grobie Jana Stradomskiego

STANISŁAW ZAJĄC (1915-1994)

► Zborówek 28-133 (pow. buski, gm. Pacanów)

Ur. 2.04.1915 we wsi Orzelec Duży (pow. staszowski, gm. Łubnice), zm. 1994. Po ukończeniu czterech oddziałów szkoły powszechnej pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. 24 marca 1938 r. powołany do służby wojskowej, do 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach. Na Westerplatte przybył 17 marca 1939 r. i pełnił obowiązki wartownika. Podczas obrony obsługiwał ckm w schronie nad brzegiem morza, zwanym placówką „Fort”. Był ranny i kontuzjowany. Po kapitulacji wzięty do niewoli do obozu jenieckiego Stalag I A. Od 1941 r. pracował jako jeniec wojenny w fabryce amunicji i przy kopaniu rowów w okolicy Rajland nad Renem w miejscowości Krefeld. Oswobodzony po wkroczeniu wojsk amerykańskich, wrócił do domu. W 1946 r. ożenił się i zaczął gospodarzyć na własnym kawałku ziemi w Łubnicach w Tarnobrzescu. Rentę inwalidy wojennego otrzymał w 1980 r., nominację na stopień ppor. w stanie spoczynku w 1989 r. Zmarł w 1994 r. w wieku 79 lat.

Znicz na grobie Stanisława Zajęcia

Znicz na grobie Stanisława Zajęcia

Znicz na grobie Stanisława Zajęcia